

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان خوزستان

-
- عنوان پروژه: ارزیابی فنی و اقتصادی پرورش گاو شیری در جایگاه کاملاً بسته در استان خوزستان
  - شماره مصوب پروژه: ۹۷۰۴۴۸-۰۲۶-۱۳-۴۶-۲۴
  - نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):
  - نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: عزیز کردونی
  - نام و نام خانوادگی ناظران:
  - نام و نام خانوادگی مشاور(ان):
  - نام و نام خانوادگی همکاران: بهاره طاهری دزفولی وحید یعقوبی، محمد جهانگیرزاده، عبدالصاحب عبائانی، سیف اله مرادی
  - محل اجرا: استان خوزستان-شهرستان بهبهان
  - تاریخ شروع: ۱۳۹۷
  - مدت اجرا: ۱۸ ماه
  - ناشر: مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان
  - شمارگان (تیراژ):
  - تاریخ انتشار: ۱۴۰۰
  - این اثر در مورخ ۱۴۰۱/۱/۱۰ با شماره ۶۱۳۳۶ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.
  - حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده:

از جمله چالش‌های صنعت دام استان خوزستان، وجود شرایط آب و هوایی بسیار گرم است. در این استان، دام‌ها بیش از ۷ ماه از سال را در معرض تنش حرارتی قرار دارند؛ که مشکلات زیادی را برای این صنعت بوجود آورده و راندمان تولید را کاهش داده است. یکی از دام‌هایی که شرایط آب و هوایی گرم استان اثرات نامطلوبی برای آن بوجود آورده، گاوهای شیرده می‌باشند. این مطالعه با هدف بررسی پرورش گاوهای شیری در یک جایگاه کاملاً بسته با پدهای تبخیری که به روش دمندگی هوا (فشار مثبت) جایگاه دام را خنک می‌کند؛ انجام گردید. به منظور بررسی میزان تأثیر تنش حرارتی بر گاوهای شیرده همبستگی‌ها و معادلات رگرسیونی مربوط به عوامل مختلف شامل مقدار تولید شیر روزانه، خوراک مصرفی، درصد آبستنی، دز تلقیح به ازای هر آبستنی، دمای رکتوم، هزینه تمام شده هر کیلو گرم شیر و THI، دما و رطوبت نسبی داخل و خارج جایگاه دام‌ها، مورد بررسی قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای اکسل و sas مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند. نتایج نشان داد میانگین تولید شیر روزانه دام‌ها در دامداری مورد مطالعه نسبت به دامداری‌های منطقه بهبهان در سطح بالاتری قرار داشت. اطلاعات مربوط به THI نشان داد دام‌ها در داخل جایگاه بسته به مدت ۴۲ روز بیشتر از خارج جایگاه دام‌ها در شرایط بدون تنش حرارتی بودند. نتایج مربوط به همبستگی و ضرایب رگرسیون تولید شیر روزانه و ماده خشک مصرفی دام‌ها با THI داخل و خارج جایگاه دام‌ها در ماه‌های مختلف نشان داد؛ تولید شیر روزانه و ماده خشک مصرفی تحت تأثیر THI داخل و خارج جایگاه قرار داشت و با افزایش THI تولید شیر روزانه و ماده خشک مصرفی دام‌ها روند کاهشی داشت. در کل نتایج نشان داد اگرچه این سیستم خنک کننده نتوانست تنش حرارتی را به طور کامل کنترل نماید، اما توانست تنش حرارتی گاوهای شیری را در فصول گرم کاهش دهد.

کلید واژه ها: گاو شیرده، تنش حرارتی، تهویه عرضی، پد خنک کننده، فشار مثبت، شاخص رطوبت-حرارت (THI).